

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES
МЕЖДУНАРОДЕН СЪВЕТ ЗА ПАМЕТНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА И ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНИТЕ МЕСТА
BULGARIAN NATIONAL COMMITTEE
COMITÉ NATIONAL BULGARE
БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН КОМИТЕТ

ДО:

Г-ЖА ПОЛИНА КАРАСТОЯНОВА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО КУЛТУРА И МЕДИИ

Г-Н ВЕЖДИ РАШИДОВ,
МИНИСТЪР НА КУЛТУРАТА

Г-ЖА ЛИЛЯНА ПАВЛОВА,
МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И
БЛАГОУСТРОЙСТВО

АРХ. ДАНИЕЛА ДЖУРКОВА
ДИРЕКТОР НИКН

ДОЦ. Д-Р ГИНКА ЧАВДАРОВА,
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
НАЦИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ

ИНЖ. ИВАН ТОТЕВ,
КМЕТ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ

Г-ЖА МАРИЯ КИРКОВА
КМЕТ НА ОБЩИНА ХАРМАНЛИ

ПОЗИЦИЯ

НА

БЪЛГАРСКИЯ НАЦИОНАЛЕН КОМИТЕТ (БНК) НА МЕЖДУНАРОДНИЯ СЪВЕТ ЗА
ПАМЕТНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА И ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНИТЕ МЕСТА (ИКОМОС)

ОТНОСНО: *Разрушаването на тютюневите складове в Пловдив и Харманли*

В края на февруари 2016 година станахме свидетели на разрушаването на две емблематични сгради със статут на национална културна ценност , построени в началото на 20-ти век – тютюневите складове в Пловдив и Харманли.

Най-големият тютюнев склад в Пловдив „Ориент Табак“ е построен през 20-те години на миналия век и е част от т.нар. „Тютюнев град“ - пилотен проект за социално предприемачество от началото на ХХ век. През 1985 г. тютюневият склад „Ориент Табак“ е сред четирите склада, декларирани като архитектурно–строителни недвижими културни ценности. През 2000 г. той влиза в обхвата на груповата ценност - Резерват „Античен град Филипопол и Старинен Пловдив“. Сградата е включена в проекта „Тютюневият град“ на фондация „Пловдив 2019“, залегнал в платформата „Трансформиране“, с която през 2014 г. Пловдив спечели престижната титла за Европейска столица на културата. През 2010 г. общинската администрация на Пловдив одобрява на мястото на тютюневия склад „Ориент Табак“ инвестиционен проект за „Многофункционална жилищна сграда с хотелска и търговска част, супермаркет и паркинг“. Проектът получава награда на годишните VIP

Property Awards 2013 в категорията „Луксозен обществен проект“, но не е съгласуван с Министерство на културата и с Националния институт за недвижимите културни ценности (НИНКН). Разрешението за събаряне на сградата през 2010 година е мотивирано с липсата на статут на недвижима културна ценност.

Сградата на "Тютюнева промишленост" в Харманли, един от символите на града, е деклариран паметник на културата/ недвижима културна ценност, фигурираща под № 38 в списъка с паметници на културата от 1977 г. (Национален документален архив). На 21 февруари 2016 г. сградата е разрушена, като в съобщението на общината от следващия ден се твърди, че „няма данни опасната сграда да е в списъка с недвижими културни ценности в град Харманли“.

С дълбока загриженост отбелязваме, че двата случая са показателни за липсата на ресурс и мотивация на общинските администрации да опазват националното културно наследство и да защитават обществения интерес под натиска на частни инвестиционни интереси. Това води не само до загуба на отделни недвижими културни ценности, но и до непоправимо увреждане на културната идентичност на българските селища. Ето защо:

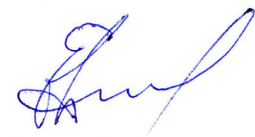
Настояваме спрямо нарушенията в Пловдив и Харманли да бъде приложено действащото национално законодателство за опазване на културното наследство, и конкретно чл. 71, ал. 2 от ЗКН, която гласи *„При унищожаване на недвижима културна ценност поради неизпълнение на задълженията по ал. 1, т. 1 и 2 лицата по ал. 1 са длъжни да я възстановят в същия вид - с оригиналните обемно-пространствени параметри и архитектурни и художествени характеристики. Срокът за възстановяване се определя от министъра на културата.“*

Призоваваме за стриктно спазване от страна на всички български общини на изискванията на чл. 17, ал. 1, т. 2 и ал. 2, т.1, регламентиращ задължението на общинските съвети да „приемат стратегия за опазване на културното наследство на територията на съответната община в съответствие с националната стратегия по чл. 12, ал. 2.

Апелираме при обсъждане на измененията на Закона за културното наследство да бъдат подложени на приоритетно разглеждане създаването на национален публичен електронен регистър на сградите със статут на национални културни ценности, както и осигуряването на действащи механизми за контрол на държавно и общинско ниво върху обекти със статут на недвижими културни ценности, предвидени в чл. 72 и 73 на ЗКН.

Препоръчваме спазването на съществуващите европейски практики за провеждане на широки обществени дискусии в приемливи срокове преди предприемане на действия по разрушаване на знакови сгради и ансамбли в българските градове.

Убедени сме, че разрушаването на тютюневите складове в Пловдив и Харманли е пореден сериозен аргумент за необходимостта от незабавно инициране на широка обществена и професионална дискусия за разработване на нов Закон за културното наследство и на ефективно работещ Национален институт за недвижимите културни ценности.

11 март 2016 г.

За БНК на ИКОМОС:.....

София

доц. д-р арх. Елена Димитрова,
Заместник председател